

«
Kapitalen gjør jobben
ufaglærte gjorde tidligere

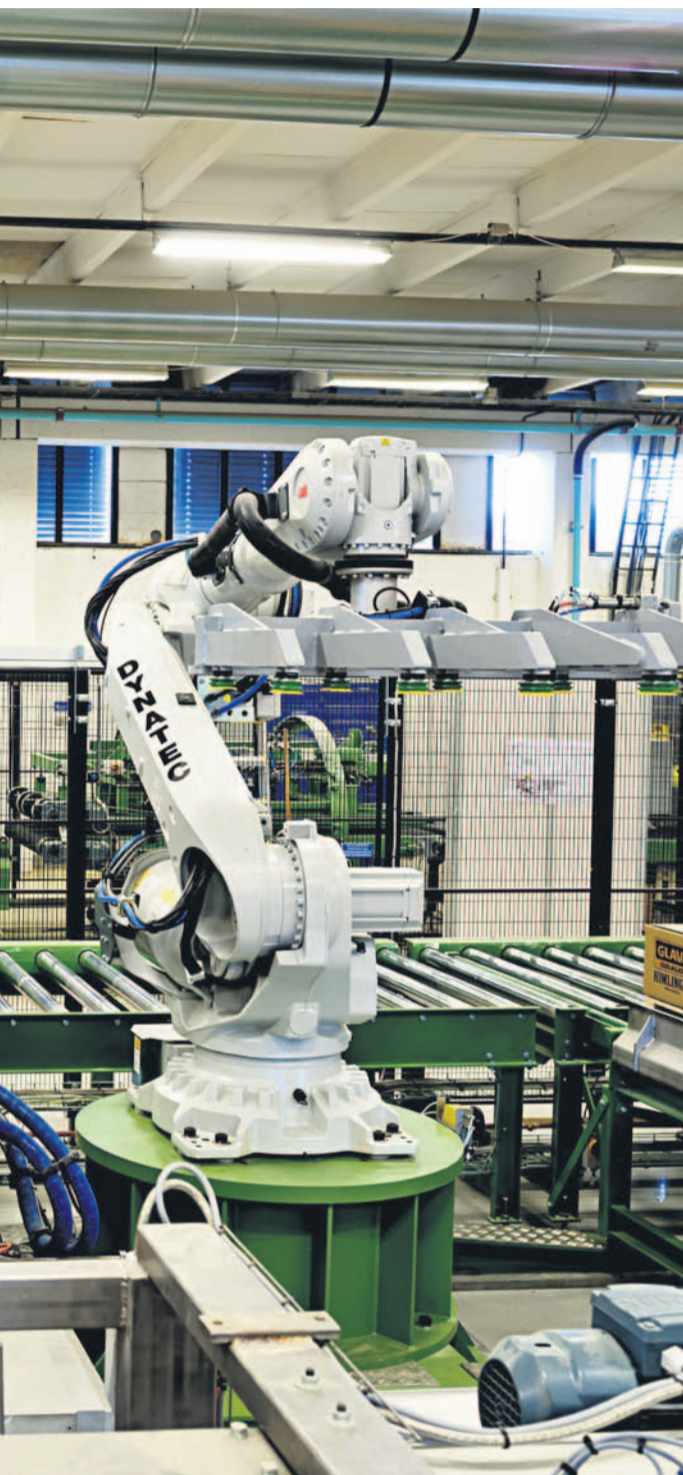
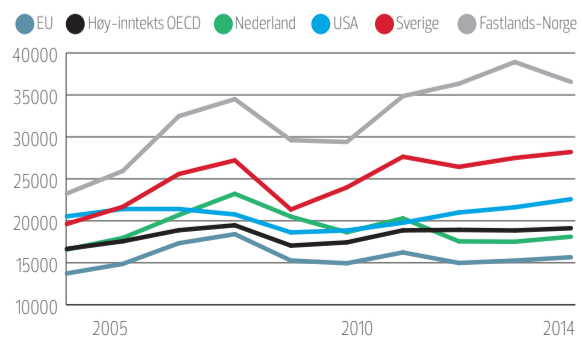

FOTO: IVAN KVERME

pede begynnelse. En del industribedrifter har allerede hentet hjem produksjonen fra land som Kina og Latvia. Norge trenger ikke være like bekymret som andre land for at robotene vil ta arbeidsplassene våre. Det er i Norge roboter er lønnsomme. Da kan arbeidstakerne drive med andre ting, og tjene godt på det.

Kapital pr. sysselsatt

Kapital pr. sysselsatt i faste 2014-priser, USD.

Kilde: Verdensbanken og SSB

SKATT

MÅ TILPASSE SEG?: EU-retten kan vise seg å legge sterke føringer på Finansdepartementets arbeid med å hindre skatteplanlegging ved bruk av lån.

FOTO: ARE HARAM

Nye signaler fra EU gir håp for rentefradrag

OECD og EU intensiverer kampen mot aggressiv skatteplanlegging, samtidig som norske tiltak kommer under press fra EU-retten.

Gjesteskribent

ANDERS HEIEREN
ADVOKAT, ARNTZEN DE BESCHE

UTENLANDSKE OPPKJØPSFOND har vært påpasselige med å sikre seg at renter på lån til å kjøpe opp norske selskaper er blitt plassert som en fradragsberettiget kostnad i Norge. I den grad fondet selv er lånefinansiert er det lite å si på at også norske konsernselskaper må bære noe av finansieringskostnadene. Myndighetene mente imidlertid at oppkjøpsfondene gikk for langt i å henføre slike kostnader til Norge, særlig sett i lys av at fondet selv er (delvis) finansiert ved egenkapitalinnskudd fra investorene. Fondet som mottar renteinntektene er typisk plassert på en kanaløy og investorene betaler ofte lite skatt på mottatte renter fra det norske holdingselskapet. Derfor kom regelen om at rentefradrag til beslektede selskaper er begrenset til 25 prosent av skattemessig inntekt før renter og avskrivninger (EBITDA). Regelen tar altså sikte på å hindre aggressiv skatteplanlegging og uthuling av skattefundamentet gjennom kunstig høye rentefradrag.

Problemet med regelen er særlig at den gjelder også mellom helt norske selskaper. Et holdingselskap som lånefinansierer sine datterselskaper vil som utgangspunkt ikke få noe fradrag for gjeldsrenter. Renter som avskjæres hos en norsk låntaker vil likevel være skattepliktige for en norsk långiver. Dette skaper store problemer for norsk industri og har ingenting med aggressiv skatteplanlegging å gjøre. I følge Scheel-utvalget skal avskjæringen utvides til også å gjelde renter betalt til banker, altså ordinære banklån tatt opp på normale kommersielle vilkår. Utvalget mener dette er nødvendig for å forhindre at banklån blir «kunstig transportert» til Norge gjennom smarte selskapskonstruksjoner.

OECD ANBEFALER slike typer regler for å beskytte nasjonale skatteinntekter, og mange land har innført lignende regler. Ett av disse er Danmark. Men de danske reglene er snillere mot nasjonalt næringsliv. Etter de danske reglene er renteinntekten skattefri for långiver når låntaker ikke får fradrag. Kombinert med konsernbeskatningsregler betyr det at regelen ikke får noen effekt for rent danske forhold. Hvis låntaker derimot er utenlandsk så er renteinntekten alltid skattepliktig for den danske långiver. Da spiller det ingen rolle om låntaker har rett til rentefradrag i sitt hjemland eller ikke.

ET DANSK MORSELSKAP som lånte ut penger til sitt tyske datterselskap mente at det måtte være i strid med EU-retten at det danske morselskapet ikke fikk skattefrihet for rentene når datterselskapet i Tyskland fikk avskåret fradrag etter tilsvarende tyske regler. Generaladvokaten som forbereder saken for EU domstolen uttalte 12. mai at de danske reglene ikke er diskriminerende. Det er legitimt for begge land å ha slike regler for å sikre skattefundamentet, og Danmark står fritt til å bestemme i hvilken utstrekning danske mottakere skal slippe inntektsføring.

EU-domstolen kommer oftest til samme resultat som Generaladvokaten. Hvis dette blir fulgt opp av EU-domstolen, og Norge innfører tilsvarende regler, så vil det fjerne mye av de ulempene som er påført norsk næringsliv. Samtidig vil innføring av en slik regel tale mot generelt å avskjære renter på eksterne banklån, noe heller ikke Danmark har gjort. Det aller beste ville vært hvis rentene ble unntatt skatt uansett hvilket EØS-land som nekter fradrag, men riktig så langt kommer vi vel ikke med det første.

ESA sendte et brev til Norge i slutten av april og kritiserte de norske reglene for å være for «firkantede». ESA mener at reglene er til hinder for fri handel i EØS fordi skattyter ikke kan oppnå fradrag gjennom å bevise at den konserninterne gjelden ligger innenfor selskapets lånekapasitet og i tråd med det selskapet kunne lånt i en bank. Dette kan tilsi at de norske reglene ikke utvides til å omfatte banklån.

VIDERE MENER ESA at de norske reglene er diskriminerende. Innenfor et helnorsk konsern gir konsernbidragsreglene visse muligheter for å utligne ulempene, noe som ikke er tilfellet hvor mor og datter er i to forskjellige EØS-land. Dette siste poenget stemmer dårlig med Generaladvokatens uttalelse til Danmark. Generaladvokaten hadde ingen slike kritiske bemerkninger til den langt mer vidtgående danske fremgangsmåten for å avdempes ulemper internt i nasjonale konserner.

Det blir spennende å se hvilken linje norske myndigheter legger seg på ved oppfølgingen av skattereformen til høsten. Forhåpentligvis blir det lagt vekt på å gi gode rammebetingelser for å styrke norsk næringsliv i den internasjonale konkurransen. Regler som skal hindre undergraving av norsk beskatning må ikke strekkes lengre enn formålet rekker. Vi får samtidig en ny norsk generell regel om skattemessig gjennomskjæring, og bestemmelser om gjennomskjæring i skatteavtalene. De skal også brukes til noe.